

KARAHAMZALI KÖYÜ TARİHİ

POLATLI / ANKARA

Şehirlerin, köylerin ve yaşanan mekanların mutlaka bir hikayesi, geçmişi vardır. Tarihe mal olması ile veya önemli bir olay ve hadisenin orada cereyan etmesiyle efsaneleşen mekanlar vardır.

İşte bizim köyümüzün de bir hikayesi var. Benim de doğup büyüdüğüm, çocukluğumu ve gençliğimi yaşadığım, ilkokulu okuduğum, siyah okul önlüğünü beş yıl giydiğim köyümüzün bugüne kadar fazla yazılmadığı için geçmişine dair çok fazla bilgi belge doküman bulmak zor, Babam Annem ve köyümüzde yaşamış, yaşayan yaşlılardan bu yıla kadar duyup öğrendiğim, köyümüzün ilk yerleşim sahibi kişilerden dinlediğim ve onların anlatmasıyla hafızama yer ettiğim bilgileri yazarak geçmişe dair bir sayfa açmak istedim. Şu an o insanların birçoğu rahmetli olmuşlardır. Köyümüzün tarihini anlatmak istiyorum.

Babam İsa Topçu köyümüze ilk gelen kişilerden olduğu için, onun bize anlattığı, yaşadıklarını hafızamda yıllarca biriktirdim biraz da sorular ile babamın hatıralarını, hafızasını karıştırarak, zorlayarak ayrıntılara ulaşmaya çalıştım. 1960 yılı sonrası yeniden kurulan köyümüzde sadece altmış yıllık zaman diliminde o kadar çok gerçek olaylar yaşanmış ki şu an köy nüfusuna kayıtlı insanların birçoğu bu gerçekleri bilmemektedir. Yeni neslin okumaya ilgisiz, kitap okuma alışkanlığı olmaması, hele ki günümüzde sosyal medyanın varlığı ile tarihe ve geçmişe ilgi duymamaları, günlük yaşamaları nedeniyle geçmişinden kopuk bir halde olmaları nedeniyle ilgisiz kalmaktadırlar. Her zaman söylendiği gibi “Söz uçar, yazı kalır” prensibiyle eğer bir gerçeği ortaya dökmek ve kalıcı bir eser bırakmak, bir yerin tarihini anlatmak istiyorsanız mutlaka yazmalısınız. Bir gün mutlaka ilgililerin eline yazdığınız bu satırları geçer ve onlar da bilgilenir, haberdar olurlar.

Babam ile bir sohbet esnasında geçmişten ve köyde vefat edenlerden bahsettik. Konuşma esnasında babam köyümüzün mezarlığı ile ilgili daha önce duymadığım şeyler anlatıyordu bir ipucu yakalamıştım. Hem dinledim hem de en ince ayrıntısına kadar öğrenmek için sorularla olayı genişlettim ve hafızama aldığım bu hatırayı kaleme almak şart oldu. Çünkü seksen yaşında olan babam bazı ayrıntıları hatırlamakta zorlanıyordu. Yazmazsam zamanla ben de unuturum diyerek hatırladığım kadarıyla kaleme aldım.

Babam İsa Topçu 1965 yılında gelmiş Karahamzalı köyüne. Dedelerimin memleketi olan Konya, Ilgın ilçesi Dığrak köyünden gelmiş. O yıllarda Dığrak köyü Beyşehir ilçesine bağlı bir orman köyüymüş. Sonraki yıllarda Ilgın ilçesine bağlanmış. Köyde

her geçen yıl nüfusun artması, ekilebilir arazinin yeterli olmaması ve sanayileşen Türkiye'de köyden kente iş nedeniyle veya o yıllarda devletin topraksız köylülere toprak dağıtma politikası nedeniyle ülke içi göçler yoğun bir şekilde yaşanmakta aymış. Dedemler Dığrak köyünde yaşarlarken geçimlerini hayvancılık ve tarımla sağlanmaktaymış. Çocukların büyümesi, iş aş derdinin çoğalması nedeniyle köylüler Dığrak dışına yavaş yavaş göç etmeye başlamışlar. Babam askerden geleli üç yıla yakın olmuş ve bir oğlu dünyaya gelmiş, Ekrem abim. Ailenin iş aş para ihtiyacı nedeniyle arayış içerisinde giren babam daha önceki yıllarda çobanlık, işçilik yapmak için Karahamzalı'ya gelen köylüleri ve akrabaları Sadık Uğurlu, İlyas Gençdağ, Bayram Uğurlu ve diğerleri ile haberleşip, kararlaştırarak bir yaz günü yanına alabildiği özel eşyaları ile Konya, Ankara, Polatlı güzergahından iki günde Karahamzalı köyüne ulaşıyor. Geldikleri zaman Sadık amca ve diğer köylüleri onlara ev sahipliği yapıyorlar ve o zaman mevcut olan kerpiç, taş örme evlerinden bir odayı veriyorlar. Ben köy diye belirtiyorum ama henüz o yıllarda ortada bir köy yok sadece hayvan damları var. Çiftlikte hayvanların ihtiyaçlarını gideren, kırlarda güden yemlerini veren kuzularıyla ilgilenen işçileri de babam larmış.

Köyün eski yerleşim yeri şu an mağaralar bölgesi dediğimiz yerdeymiş. Elimde geçmişe dair yani Osmanlı kaynaklarına dair bir belge mevcut değil fakat taşlık mahallesi ve mağaraların olduğu yerdeki eski ve yıkılmış yapılardan ve çiftlik bahçelerinin olduğu bölgede mevcut eski mezarlıktan anlaşılacağı üzere çok tarihi bir yerleşim yeri olduğu anlaşılıyor. Köyün şu an birçoğu mevta olan yaşlıları da böyle anlatırlardı.

1965 yılında Karahamzalı köyünde iki tane koyun damı olan kişi varmış kırkkavak, nevril bölgesinde ağillarda imiş hayvanları. Babam önce bu ağaların koyunlarına yem verme ve bakım işi ile başlamış çalışmaya. Onun ile birlikte Bolu'dan gelen bizim tabirimizle kışlak dediğimiz Hacı Hüseyin yılmaz dede ve oğulları Ferhat ve Ahmet'de onlarla birlikte çalışmaktaymış. Şu anda kendileri mevta oldular. Onların torunlarından da halen köyde ikamet edenler var.

Köyümüze daha sonraki yıllarda gelip yerleşen, İkamet eden aileler şunlar idi, soy isimleriyle saymak gerekirse, Konya Ilgın Dığrak' tan gelenler Topçu, Özkara, Uğurlu, Gençdağ, Tokay, Uygun, Bağcı, aileleri. Yine Konya'dan gelen Özçelik, Temel, Çelik aileleri. Bolu'dan gelen Yılmaz, Şahin, Boran, Öztürk aileleri. Yozgat ve Adana'dan gelen Dinler, Danış, Erdoğan, Uzun, Avcı, Ercan, Kararmaz, Özyörük, Çoğal, Erbil, Durmaz, Gül, Gülmüş, Ateş, Şahin, Dönmez, Saçıkara, Bolat, Yemez, Gezer, Gezersoy, Yılmaz, Küçük, Toprak, soy isimlerine sahip aileler idi. Hatırlayamadığım aileler de olabilir. Bu ailelerden Gaffar TEMEL dede ve oğulları, Konya, Çeşmeli Zebir köyünden gelmiş bir aile. O yıllarda köydeki insanlara göre daha varlıklı idi. Köyde ilk kamyon, Traktör sahibi onlardı. Çok kardeşli bir aile ve hepsinin yetişkin, çalışkan olmasından dolayı, besicilik, balya cılık yaparlar, köydeki birçok insana da iş imkanı sağlardı. Polatlı'da ilk dükkan açıp esnafılık yapan da onlardı. Mutfak tüpü bayiliği yapmışlardı. Ayrıca tuz satarlardı. Gaffar dede de yıllar önce rahmetli oldu. Yozgat' tan gelen aileler ile birlikte köyümüze göç eden Çerkez hoca diye bilinen Yılmaz Cansev hoca da ilklerdendir. Berber Mevlüt amca da köyümüzde bir süre berberlik yapmıştır. Şimdi o da hakkın rahmetine kavuştu.

Köye kısa süre konuşlanmış, o yıllarda babamlar la birlikte çalışan, onlar ile birlikte gelmiş ev yapmış olan ailelerin bazıları daha sonra Yenice, Kocahacılı Çanakçı gibi köylere taşınarak oralarda mesken tutmuşlar. Bu ailelerin 1915'li yıllarda balkanlardan mübadele ile gelen Türk aileleri olduğunu öğrendim. Gittikleri yeni köyleri Sakarya Nehri kenarında ve verimli arazileri olduğu için bölgeyi tanıyıp öğrenip, Devletin izniyle oralara göç ettiklerini düşünüyorum.

Türkiye Cumhuriyeti' nin kuruluşundan sonra arazi tapu kadastro çalışmaları tam olarak yapılmadığı için eskiden orada oturanlar işleye bildikleri kadar araziye tarlaya çevirip ekip biçerlermiş. Henüz traktör yok denecek kadar az olan ülkemizde atlar ve öküzler ile tek pulluk, kara saban ile sürülen toprağın ne kadarını edebileceklerini tahmin edebilirsiniz.

Bu tarlalarda yapılan işlerin tamamı insan emeğiyle olmaktadır, çocukluğumuzda biz de babamla birlikte kendi tarlalarımızı ekip işlediğimiz günlerde tarlada yatardık. Bedenen çalışarak ekinleri kendi elimizle, tırpanla orakla yolar, bunları demet demet yapar biriktirir daha sonra köyümüzün karşısındaki harman yerine taşırdık. Bizim At arabamız, Traktörümüz olmadığı için komşularımızın arabalarını kullanırdık. Harman yerinde ekinler kurumaya bırakılırdı, daha sonra döven veya patoz ile ekinler ayrıştırılır taneleri çuvallanır, samanları ise at arabalarıyla veya çuvallar ile samanlıklara taşınırdı.

1965 yılında köyümüzde mevcut aileler Dığrak' tan gelen babam lar ve diğerleri ile çobanlık yapmaya gelen Bolu, Kıbrısçık' tan Yılmaz ve Boran aileleri imiş şu anda 2022 yılında köyümüzde nüfus yoğunluğuna baktığımızda yaşayan ailelerin yüzde sekseni yine Yörük olmakla birlikte Yozgat, Adana bölgesinden göç edip gelmiş aileler olduğunu görüyoruz bu göç hikayesinin başlangıçta öğrendiğim kadarıyla şöyle gerçekleşmiş.

Sığırcının Aziz diye bilinen Aziz amca, (köyde bir zamanlar bakkallık ta yapmış idi) Yozgat, Akdağmadeni yörüklerinden. Yörükler eskiden Ak deniz, Ege bölgesinde göçebe yaşadıklarından dolayı Anadolu'nun çeşitli bölgelerinde yaylalarda konakladıkları zamanlarda birbirlerini tanırlar, aileler sülaleler birbirlerine akrabadırlar. Cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte yavaş yavaş yerleşik hayata geçmişler ve kendilerine uygun buldukları yerlerde yurt edinmişler. Aziz amca Konya, Ilgın, Dığrak ve Dereköy' deki bizim Yörük ailesiyle tanışmışlığı olduğundan oradan birisiyle evlilik yapmış. Gidiş geliş esnasında Karahamzalı'ya göç eden Dığrak'lılardan haberdar olmuş ve bir vesileyle Karahamzalı'ya uğramış tanıdıklarını görüp çevreyi ortamı durumu öğrenmiş köyün kurulmasını, devletin buralara yerleşenlere arazi toprak vereceği konuşulmaktaymış.

Yozgat' a döndüğünde bu durumdan çevresindeki akrabalarını haberdar etmiş. Onlar da gelip görüp, olayların doğruluğunu öğrendikten sonra ilk katile bir kamyon kasasında Karahamzalı' ya gelmiş, sene bin dokuz yüz altmış beşli yıllar. Yozgat bölgesindeki hayvanlarını mallarını satıp yanlarına alabildikleri eşyalarını ve aileleriyle birlikte kamyon kasasına ne yükleyebildilerse onunla gelmişler. Katile köye yerleşmiş daha önce ev yapıp diğer köylere, Kocahacılı, Yenice, Çanakçı gibi yerlere giden ailelerden bu evlerini satın almışlar. Bu dalgasını bir süre diğer akrabaları takip etmiş ve köye gelip yerleşen aile sayısı çoğalmaya başlamış, yurt tutmuşlar hayvan beslemişler. Çevre köylere işçilik yapmışlar, aynı zamanda da köyün arazilerini ekip biçmişler. İlk yıllarda komşu köylerin halkı ile de mücadeleye girişmişler, hayvan

otlatırken arazi ihlalleri yüzünden sık sık kavgalar olurmuş diğer köy halkı ile. Köy yeni kurulmuş nüfus çok, arazi ve iş imkanları az imiş bu nedenle çevre köyler bu arazilerin kullanılmasını istememekte, kendilerinin olduğunu iddia etmekte imişler. Fakat tapu olmadığı, herkes sürebildiği kadar toprağı ektiği için bu uğurda çok kavgalar olmuş. Karahamzalı köyü de arazisi sınırlı, çevresinde birçok köy olduğundan komşu köylerle hep mücadele içinde olmuşlar bu konuda komşu köylerle yıllarca çok anlaşmazlıklar kavgalar yaşanmış bu durum devlet makamlarına akse ettikçe yavaş yavaş çözüme kavuşmuş, resmi olarak köy sınırları çizilmiş ve ihtilaflı durumlar giderilmiş. Yıllar içerisinde köye yerleşmiş ailelere toprak dağıtılmış, yerleşen aile sayısına göre arazi ölçülüp biçilmiş ve her aileye on ikişer dönüm tapulu arazi verilmiş bunun yanında kadaastro ve tapusu olmayan araziler de köylülere taksim edilmiş. Köyde varlıklı olan ailelerden birçoğu etraf köylerden tarlalar satın alıp işlemeye başlamışlar.

Köyümüz Polatlı'ya 12 km uzaklıkta olup, ismi tarihten kalma eski zamanda da Karahamzalı olduğu için aynı isimle devam ettirilmiş. Ülkemizde aynı isimle farklı bölge ve illerde köylerde mevcuttur. Özellikle yine Ankara'ya bağlı Gölbaşı ilçesinden Bala'ya giderken yol üzerindeki Karahamzalı köyü ile karıştırıldığı çok olmuştur. Cumhuriyet tarihimizde önemli bir yere sahip olan Polatlı ve kurtuluş savaşı ile Sakarya savaşı köyümüzün de içerisinde bulunduğu bu bölgede olmuştur. Yıldız dağı Köyümüzün Batı bölgesinde kalmaktadır. Yıllarca tarlalarımızda Yunana karşı yapılan kurtuluş savaşından kalma mühimmat ve mermi kovanları çıkmıştır. Bölgemizde o zamandan kalma birçok isimsiz mezarlar olsa da zamanla yok olup gitmiştir.

Yenimehmetli köyü Kurtuluş savaşında bir karargah konumunda imiş, Toydemir köyü ve köyümüz ile sınır olan bu köy, Cumhuriyet kurulduktan sonra Nahiye yapılmış ve bir Jandarma karakolu kurulmuş, köylerde güvenlik ve asayiş sağlayan Jandarma karakolu halen mevcuttur.

Doksanlı yıllara kadar köyümüz insanları kendi ekilebilir arazileri az olduğu ve nüfusun da gittikçe çoğaldığı için çevre köylerin işçiliğini yapmışlar. İlbahar ve yaz aylarında etraf köylere kamyon ve traktör kasalarında amele olarak çalışmaktaymışlar. Kimisi yapacağı işçiliği, pancar çapası, nohut, mercimek, ot yolması ve bunun gibi el işçiliği yapılması gereken tarla işlerinde götüre iş almış. Çalışacağı tarlanın başına çadır kurup günlerce orada kalmaktaymışlar. Ben de çocukluğumda doksanlı yıllara kadar ailemle birlikte çevre köylere sık sık tarım işçiliği için günü birlik gider idim. Yaz geldiği zaman köy boşalırdı sanki, herkes etraf köylere işçilik için taşınır, köyde yaşlılar ve çocuklar kalırdı. Özellikle pancar çapası ve söküm işçiliği köyümüz tarafından yapılırdı. Polatlı bir tarım ilçesi olduğu için yüzden fazla

köyü mevcuttur. Yazın şehir içinden de günübirlik işçilik için birçok insan etraf köylere çalışmaya gider idi ve yevmiye üsülü kazancına katkıda bulunurdu.

1990 yılından sonra Polatlı'ya, Bursa'ya, Antalya'ya göç edenler olmuş. Sanayi bölgelerinde yeni bir hayat kurmak için köyden ayrılanlar olmuş. Akraba bağları kuvvetli olan bu ailelerin köy ile irtibatı halen devam etmektedir. O yıllarda akraba evlilikleri yaygın olduğu için, sanırım şimdi köyde her aile bir şekilde biri biri ile akraba durumundadır.

2022 yılına geldiğimizde köyden ayrılıp farklı şehirlere göç edenlerin sayısı çok olsa da Polatlı ilçemizin nüfusu en kalabalık köyüdür Karahamzalı. Artık köy değil mahalle olarak anılmaktadır çıkarılan yasa ile büyükşehir kapsamına alınmış ve bütün köyler ilçenin mahallesi sayılmıştır. Başlangıçta elektrik su kanalizasyon olmayan, ulaşımın çok zor olduğu, at arabasıyla ulaşımın ve tarımın sağlandığı köyümüz ilçeye 12 kilometre yakınlıkta olması ve Yörük Türkmen halkının çalışkan insanlar olması nedeniyle artık kalkınmış, maddi olarak gelişmiş, bütün imkanlara sahip hale gelmiştir.

Köyümüz insanları muhafazakar milliyetçi vatansever kişilerdir özellikle dinine bağlı ailelerden oluştuğu için mutaassıp bir hayat sürmektedirler. Tabii geçmişten gelen birçok tutucu davranışları da mevcuttur. Örneğin çok kalabalık nüfusa sahip olmasına binaen köyümüzde yıllarca kahvehane olmamıştır zaman zaman köy içerisinde kahve açmaya teşebbüs edip işletmişler se de uzun süreli açık kalmamıştır bu kahvehaneler. Özellikle köyün yaşlıları kahvehanede gençlerin iskambil kağıdı oynamalarına, tavl okey gibi oyunlarla meşgul olmalarına rıza göstermemişler bu nedenle müşteri sayısı azalan kahvehaneler zamanla kapanmıştır. Tabii aynı zamanda ilkbaharla birlikte herkes tarlalara işlerine dağıldığı için kahveye giden olmamıştır. Şu anda da köyümüzde mevcut kahvehane yoktur. Birçok çevre köylere ve farklı illerin köylerine baktığımız zaman her köyde bir kahvehane hatta birden fazla mevcuttur. Bizim köyümüzde böyle alışkanlık yoktur.

Benim de ilkokulu okuduğum köy okulumuz yetmişli yıllarda kurulmuş. O zaman ilköğretim 5 yıl olduğu için köyümüzün şu an 60 yaş altı birçok insanı ilkokulu burada okumuştur. Doksanlı yıllara kadar bu böyle devam etmiş daha sonra çıkarılan eğitim yasalarıyla küçük köylerdeki okullar kapatılmış, köyümüz ilkokulu bölge okulu olarak tayin edilmiş ve etraf köylerin çocukları Milli Eğitim tarafından sağlanan imkanlar ile taşınmalı eğitime geçilerek köyümüze getirilmiş, böyle de devam etmektedir. Bizim zamanımızda ilkokulun içerisinde mevcut olan lojmanda ikamet eden öğretmenlerimiz

de var idi ve o zamanki öğretmenlerimiz son derece vatansever ve ülke sevdalısı kişiler olduğu için çocukların eğitimine büyük bir özveri göstermekteydiler. Öğrenciler ailelerinden çekinmezler öğretmeninden çekinirler idi. Çok disiplinli öğretmenlerimiz vardı.

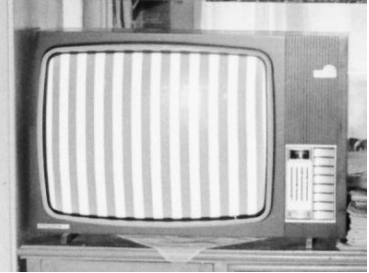
Köyümüzün ilk camisi şu anki yeni caminin bulunduğu yerdeydi. 1988 yılına kadar üzeri düz, kiremit çatılı ve minaresiz olan bu cami kullanılmıştı. 88 yılında köyümüzde kurulan camii yaşatma ve yardımlaşma derneği sayesinde çevre köylerden ve köy halkından toplanan bağış ve yardımlar ile yeni camimizin temeli atılmıştı. Yeni camimizin inşaatını benim de ortaokul arkadaşım olan Yüksel Halaç'ın babası rahmetli Hasan amca yapmış idi. Caminin ilk temel atıldığı günü hatırlıyorum, hatta ben de bir gün bu inşaatta çalışmış idim. Köye ait ortak alanlarda yapılacak bir iş olduğu zaman muhtar ve azalarının yaptığı tertip ile bu işler imece üsülü yapılır idi. Köy okulunun çevresindeki istinat duvarı, mezarlığın çevresindeki istinat duvarı, köy şebeke suyunun çevre arazilerden boru döşenerek getirilmesi ve bunun gibi işler devletten yardım alınmadan köylüler tarafından yapılmıştır. Bu işler tamamen el emeği ve insan gücüyle gerçekleştirilmiştir.

Şu anda köyümüzde elektrik su kanalizasyon sağlanmış evlerde dahi internet vardır. Arabasız ailenin nadir olduğu yer haline gelmiştir köyümüz.

Şunu da belirtiyim kısaca 1977 yılıydı diye hatırlıyorum köyümüze ilk elektrik geldiği günler. Türkiye elektrik kurumu tarafından projesi hazırlanmış her ailenin bahçesinin yanına bir elektrik direği tahsis edilmiş, aileler bu direklerin çukurlarını kendileri kazmakla görevlendirilmiş idi. Küçük yaşlarda olduğum halde ve henüz okula başlamadığım zaman idi. Ben de babamla beraber bu elektrik direğinin gömüleceği

çukuru kazmıştık. Birkaç gün uğraşmıştık. Küçük olduğum için babam çukuru kazar içine beni indirir, mevcut kazılmış toprağı teneke ile dışarıya ben atardım, bu şekilde herkes kendi elektrik direğini yerleştirmiş daha sonra elektrik telleri çekilmiş ve maddi imkanlara göre herkes kendi evinin elektriğini döşeterek gaz lambasından elektriğe geçiş sağlanmıştı. Hatta köyün ilk elektriğini döşeyen kişi benim de teyzemin oğlu olan Yüksel Çoban ve onun bir arkadaşı idi. Birkaç ay bizim evde ikamet etmişler, köydeki ailelerin elektrik tesisatlarını ücrete mukabil döşemişlerdi. Bizim de evimizin elektriğini yüksel abim döşenmişti. Elektriğin gelmesiyle aileler önce buzdolabına kavuşmuşlar. Tabi ki bu yıllar almış, kimi aileler için. O zaman nakit para bulmak çok zor imiş. Birçok aile fakir olduğu için elektriğini çok geç döşetmiş ve elektrikli aletlere yıllar sonra kavuşmuşlar.

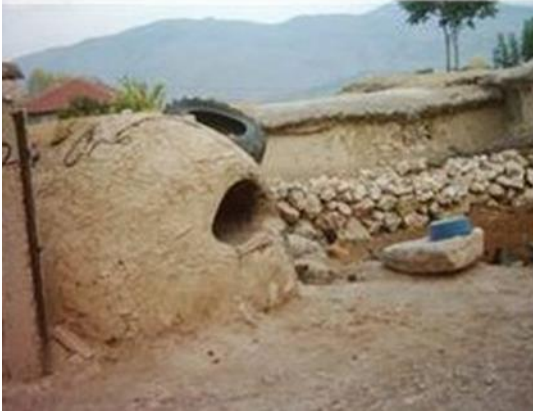

Köylülerimizin geçim kaynağı hayvancılık ve tarıma dayanmaktaydı. İlkbahar, yaz ve sonbahar ayları genelde tarlalarda çalışarak bağ bahçe işleriyle uğraşarak geçirdi. Her aile kendi rızkının peşinde koşardı. İlkbahar da ekilen buğday, arpa, yulaf, nohut, mercimek, kimyon, pancar gibi mahsullerin işleri, sonbahar gelip kış bastırana kadar devam ederdi. Harman zamanı başka olurdu köy. Tarlalarda ekilen mahsuller köyün karşısındaki harmanlık alana, bir diğer harmanlık yeri olan köyün üst tarafında hamamın başı diye tabir ettiğimiz yere taşınırdı. Şu an burası mahalle olmuş ve parsel parsel dağıtılarak ev yapılmıştır. Bu yukarı harman yerinde herkesin bildiği hamam diye tabir ettiğimiz kaynak suyu vardı. Kışın ılık, yazın soğuk akardı. Yazın biz de çocukluğumuzda bu hamamda sık sık yıkanırdık. Hamamın suyu termal su kokusundaydı, siyah çamuru uyuz, egzama gibi cilt rahatsızlıklarına iyi geldiği için vücuda sürülür ve iyileşme beklenirdi. Küçükken bu hamama çok sık gider hem yıkanır hem de siyah çamuruyla bütün bedenimizi kaplayarak uzun süre böyle dururduk, üzerimizde kuruyan çamuru daha sonra hamam suyunda yıkanarak giderirdik. Yaz günleri bahçelerden getirdiğimiz mısırları da burada közleyip yemek bir başka olurdu.

Tarlardan getirilen mahsuller harman yerinde kurumaya terk edilir. İyice kuruyup ayrıştırmaya yüz tutunca, traktörü olanlar patoz dediğimiz alet ile, olmayanlar ise at ve eşekler ile döven sürerek mahsulü sapından ayrıştırır, sonra rüzgarın yardımıyla yaba dediğimiz ağaçtan yapılmış tırnaklı kürekler ile savrulur daha sonra kalbur ve elekten geçirilerek mahsul ile samanı ayrıştırılır ve çuvallara doldurulurdu.

Bu mahsullerin bir kısmı tohumluk olarak ayrılır, bir kısmı da kendi yiyeceği için bırakılırdı. Kalan mahsuller de satılarak paraya çevrildi. Sonbahar gelip işler bittiği zaman köylüler kışa hazırlığa başlar, bulgurlar kaynatılırdı. Kaynatılan bu bulgur işi şu şekilde olurdu. Buğday önce kazanlarda kaynatılır daha sonra düzgün alanlarda çatılarda, damlarda hafif kurumaya bırakılır, kurumuş olan bu buğdaylar köyün belli yerlerinde konumlandırılmış dibek taşı dediğimiz büyük oyma taşların içerisinde ağaç tokmaklar ile dövülerek bulgur meydana getirilirdi bu işlem birkaç gün sürer bütün köylü kendi bulgurunu kendisi yapardı. Komşular birbiriyle yardımlaşarak bu işlemi gerçekleştirirdi. Yine kışa hazırlık olsun diye konserveler yapılır meyve kurutulurdu. Özellikle kayısı ve elma ağacı çok olduğu için kurutulur, kışın hoşaf olarak tüketilirdi. Biber, fasulye, patlıcan kurutması da yapılırdı.

Tarhana köylülerin olmazsa olmaz yiyeceklerinden di. Annelerimiz, bacılarımız kendi tarhanalarını yaparlardı. Köyde herkes kendi ekmeğini kendisi yapardı. Tarlasında ekip hasat ettiği buğdayı Polatlı'ya değirmene götürüp un yaptırır, çuvallar halinde depoladığı unu kış boyunca annelerimiz ve bacılarımızın tandır dediğimiz yerde saclarda yufka ekmeği açarlardı. Yufkaları üst üste yuvarlar ve bu yufkalar uzun bir süre ihtiyaç oldukça ıslatılarak katlanır, ekmek ihtiyacımızı karşılardı. Yufka yapıldığı zamanlar yine komşular bir araya gelir, sırayla birbirine yardım ederlerdi. Tabii çocuklara da gün doğardı, yufkanın arkasından börekler yapılır sıcak sıcak o böreklerin tadına doyum olmazdı. Yine köyün belli yerlerinde taş ve tuğladan örülmüş somun fırınları vardı. İsteyen herkes kendi yakacağını götürerek bu fırınları yakar ve tepsi tepsi somun pişirirlerdi. Evlerde kuzineli soba kullanılırdı. Bu sobaların üzerinde kaynayan tencere, güğüm, ibrik eksik olmazdı. Yemekler sobaların üzerinde pişirilir, kuzinelerin de tepsiyle ekmek, börek veya tepside yemek yapılırdı. Tüplü ocak kullanılmazdı, hem pahalı hem de şehirden tüp getirmesi zor olduğu için herkes

yemek ihtiyacını ocaklarında ve sobaların üzerinde pişirirlerdi. Annelerimiz bacılarımız sabah erkenden kalkar, akşamdan yoğurdukları hamurları fırına verirler, sabah uyandığımızda sıcak börekler, ekmekler hazır olurdu. Daha uyanmadan yataktayken nefis ekmek ve börek kokuları burnumuza gelir ve hemen yataktan fırlayarak fırının başına giderdik. O börek ve ekmeklerin, çöreklerin tadına doyum olmazdı, hele sıcak ekmeğin arasına bolca tereyağı koyup hafifçe erittikten sonra yemesi başka olurdu. Çörek otlu çökecekler sofralardan eksik olmazdı, son derece doğal ve kendi hayvanlarımızın sütlerinden yapılan peynirler her evin en temel yiyeceği idi.

Her köylünün en az kendine yetecek kadar koyun ve ineği vardı. Az koyunu olanlar, koyunlarını çobanlara emanet ederler veya keşik dediğimiz 10 koyuna 1 gün gelecek şekilde sıra ile koyunlarını otlatırlardı. Ücreti mukabil çobana koyunlarını teslim edenler de olurdu. Yaz ve sonbaharda koyunlar gündüz evlere getirilir sütleri sağılır dı. Yine komşular kendi aralarında sütlerini toplayarak sıra ile kışlık peynir ve tereyağlarını yaparlar, çökelek lerini hazırlayarak derilere, yani tulumlara veya çömlöklere basarak hazırlarlardı idi. Bazen bu peynirler tenekelere doldurularak Polatlı'ya götürülür üst kapağı lehim yaptırılarak kapatılır ve uzun süre muhafaza edilirdi.

Kışlık yakacağı için ağaçlarını budayanlar, bunları doğrayarak kömürlüklerine istif ederlerdi. Kimi aileler durumları iyi olmadığı için yakacaklarını temin etmek adına köyün kayalıklarına ve Çanakçı köyü sınırındaki meşeliklere giderek oradan meşe ağaçlarını kesip kışlık yakacaklarını temin ederlerdi. Etraftan sığır kuyruğu dediğimiz çalı çırpıları toplayıp kışlık yakacak olarak getirirlerdi. Yetmişli yıllarda kışlar çok çetin geçerdi, çok kar yağardı. Evlerin çatıları genelde toprak dam idi. Çorak toprak ile örtülen çatılar kış öncesi yuvak dediğimiz ağır ve yuvarlak taşlar ile sıkıştırılır altına su geçirmemesi sağlanırdı. Sonraki yıllarda çatılar kiremitle yapılmaya başlandı. Kış

geldiği zaman arazide ot kalmaz ve ekinler ekildiği için koyunlar ağıllara getirilirdi. Kar yağışının da başlamasıyla yazın hazırlanan saman ve arpa ile beslenirdi hayvanlar. Yine herkesin kendine yetecek kadar bir iki tane ineği vardı. Günlük sütünü de inekleri vasıtasıyla sağlardı. Tavuksuz köy evi düşünülmez tabi ki, her ailenin kendi tavukları, kümesi vardı, yumurta ihtiyacını karşılamak için. Fazla olursa da Perşembe pazarına götürölüp satılırdı.

Sonbaharda işleri bittiği için herkes köyde bulunurdu. Kimi gençler etraf köylere aylıkçı veya çoban olarak giderlerdi. Büyük çoğunluğu köyde olduğu için öğleden sonra köyün karşısındaki harman yerine çıkıp her gün futbol maçı yaparlardı.

Ben de çocukluğumda ve gençliğimde yıllarca bu harman yerinde top oynadım. Bu yıllarda şimdiki gibi deri toplar yoktu, plastik toplarla oynardık. Sık sık top patlardı ve patlak haliyle de oyuna devam ederdik, hatta top bulamadığımız zamanlar çorap ve çaputlardan top yapar onunla saatlerce oynardık. Kimi zaman çelik çomak dediğimiz oyun oynardık.

Birdir bir, seksek, uzun eşek, topuk oyunları meşhurdu. Çocuklar arasında bilya oyunu ve boncuk oyununa sık rastlanır. Bilya bulamadığımız zamanlar dedelerimizin güzel tespihlerini çaktırmadan alıp bozarak boncuk oyunu oynardık. Yine gazoz kapağı toplar, kibrit kutusu kapaklarını biriktirir bunlarla oyunlar oynardık. Balya

tellerinden kendimize tel arabalar yapardık bu arabalarla köyün içerisinde dolaşırdık.

Bulması zor olsa da eski rulmanlardan 3 tekerlek ya da 4 tekerlek tornetler yapardık, yokuş aşağı bu tornetlerle oynaması çok zevkli olurdu.

Kış geldiği ve kar yağdığı zamanlar herkes kendi kızığını yapardı ve saatlerce köyün içerisindeki yokuşlardan kızak kayardık. Kızak yapamayanlar naylon gübre torbalarının içine sap, saman doldurur onunla karda kayarlardı. Kardan adam yapmadan olur mu, tabi ki yapardık.

Bazı yıllar o kadar çok kar yağardı ki damlalardan kar kürürdük. Kışın okula giderken kar çok yağdığı yıllarda şimdiki gibi okullar tatil olmazdı. Babalarımız Önümüzde kardan bize yol açarak okula kadar götürürlerdi. Okulumuzun imkanları kısıtlı olduğu için sınıflardaki sobalarda yaktığımız yakacakları kendimiz götürdük. Bu yakacaklar genellikle tezek olurdu. Hayvan damlarındaki pislikler zamanla katılaşır ve yaz geldiği zaman bel ve kürekler ile bu pislikler kerme dediğimiz tezek şeklinde kesilir ve kurutmaya bırakılır, kuruyan tezekler odunluk ve kömürlük yerde istif edilir, kışın sobalarda bunlar yakılırdı. İneklerin pislikleri samanla karıştırılarak yuvarlak tezekleri yapılır kurutularak kışın yakacak olarak kullanılırdı. Kömür pahalı ve getirmesi zahmetli olduğu için genellikle fazla kullanılmazdı.

Ev işlerinde en büyük yük bayanların üzerindeydi. Evin ekmeğini, peynirini, tereyağını, çökeceğini, kışlıklarını onlar yapardı. Çamaşırlarını yıkar söküklerini diker, evin temizlik, bulaşık işlerini yapar, inek ve koyunlarını sağarlardı. Bütün bu ev işlerinin yanında erkeklerle birlikte tarlaya çalışmaya giderlerdi. Üstüne bir de çocuklara bakar, onları doyurur üstünü başını temizlerlerdi. Fedakar ve çileli annelerimizin, bacılarımızın, ninelerimizin hakkını hiçbir zaman ödeyemeyiz. Ağır işlerde erkeklerin omuzundaydı. Çobanlık, inşaat işleri, tarla işleri, bahçedeki ağır işler, harman işleri erkeklerin vazifesi idi.

Köyde yaşlılara çok itibar edilir, sözleri çok dinlenirdi. Her konuda akıl danışmaya gidilirdi. Güngörmüş insanların yönlendirmesiyle insanlar hata yapmaktan öte dururlardı. Okur yazar oranı çok düşük idi, çocukların okula gidip eğitime başlamasıyla yaşlı anneler de babalar da seksenli yıllarda başlatılan okuma yazma seferberliğine katılarak okumayı ve yazmayı öğrenmişlerdi. Ben ilkokul beşe giderken annem de bu okuma yazma seferberliğinde günlerce okula giderek okuma yazmayı öğrenmişti. Genelde anneler babalar çocuklarına ders çalıştırır ya işte o zamanlar biz çocuklar anne ve babalarımıza ders çalıştırmıştık. Köy dışında olan birisinden mektup geldiğinde okuyamayıp başka birisine mektup okumaya götürmek yaygındı, bu da çok zor bir durumdu. İşte bu yüzden bunun gerekliliğini fark eden insanlar özveri ile okuma yazmayı öğrenmişlerdi.

Yaz tatili başladığı zaman her köyde cami imamları yaz kuran kursu başlatırdı ve bütün aileler kız ve erkek çocuklarını cami hocasına kuran ve dini bilgiler öğrenmesi için gönderirlerdi. Her çocuk için bu çok önemliydi. O yıllarda dini düşünceler ve dine bağlılık ön planda olduğu için kuran okumayı bilmeyen, en azından 32 farzı ezbere bilemeyen gençlerin nikah kıyılmaz düşüncesi hakim olduğu için evlilik çağındaki kızlı

erkekli gençler bu bilgileri süratle ezberlerdi. Köyde olup da cami hocasının tedrisatından geçmeyen ocuk yok gibidir.

Seksenli yıllarda evre köylerle futbol maçı turnuvaları yapılırdı. Köyün gençlerinden oluşan futbol takımı evre köylere ma yapmaya giderdi, veya o köyler bize gelirdi. Dostluk adına futbol maçları yapardık. Hatta can sıkıntısından kışın kar üstünde bile harman yerinde top oynadığımız günler olmuştu.

Kış boş geçirmek istemeyen köylülerimiz mutlaka bir şeylerle meşgul olurlardı. Yazın koyunlar kırkılıp yönleri kirmen ile eğirilip ip yapılırdı. Bunu genellikle nineler ve anneler yapardı. Bu ipler ile çorap eldiven rerler idi. Bazı aileler bu iplerini Konya'da veya Aksaray'da boya yaptırırlar ve kışın evlerine kurdukları tezgahlarda halı dokurlardı. El yapımı dokuma yn halılar. Biz de dört be yıl üst üste evimizde halı dokumu idik, tabii bu ite büyük ağırılık bayanlara dmekteydi. Yine bazı aileler kilim, pala dokurlar idi. Palanın ne olduğunu bilmeyenler olabilir, eski elbiseleri annelerimiz ip gibi keserler bunları u uca ekleyerek ip yaparlardı. Makara halinde sardıkları bu iplerle evde kurulu tezgahlarda, odalarda kullanmak üzere kilim gibi dokurlar ve bunları odalarında Halı gibi kullanırlardı. Herkes bahçe ektiği için bahçelerin olmazsa olmazı mısır çok ekilirdi. Mısırlar olgunlatığı zaman kabukları soyulup toplanır, kurtulurdu. Bu mısır kabuklarıyla yine halı kilim tezgahlarında hasır dokunurdu. Bu hasırlar da odalarda, mutfaklarda yer örtüsü olarak kullanılırdı. Herkes kendi ihtiyaını kendi emeğiyle yaptığı ürünler ile karşılamaya çalışırdı.

Kış geldiği zaman genç kızları bir tela alırdı. Tarla, bahçe ileri bittiği için boş kalan zamanlarında kendilerine çeyiz hazırlarlardı. Dantel, etamin ve çeşitli örgüler ile kendilerine çeyiz yaparlardı. Birbirlerinden rnek alarak eyizlerini eitlendirmeye giderlerdi. Benim eyizim daha farklı olsun diye farklı köylerden ve şehirlerdeki akrabalarından yeni örnekler getirir, bunu arkadaşlarıyla paylaırlardı.

Tabi örneklerini saklayıp vermeyenler de olurdu. Fakirlik ve yokluk yıllarında köylüler hemen hemen bütün ihtiyaçlarını kendileri karşılardı. Çocukluk yıllarımda hatırlıyorum tereyağı dışında yağ kullanılmazdı. Ekmeğe sürececek bir margarin, sana yağı veya vita yağı bulduğumuz zaman sevinir bunu peynir gibi yerdik. İleri ki yıllarda öğrendik ki tereyağı hazır yağların hepsinden daha faydalı ve insan vücudu için ihtiyaçmış. Bizim bolca sahip olduğumuz ve yemeye bıktığımız tereyağı şimdi kilosu yüksek fiyatlarla satılmakta ve herkes alamamaktadır. Annelerimizin kendi sütlerimiz den yaptığı saf Halis tereyağını bulmak oldukça zorlaşmıştır.

Kış akşamları komşular birbirine oturmaya giderlerdi. O zaman ihtiyar ve yaşlı çok olduğu için uzun sohbetler yapılır hikayeler anlatılırdı. Ev sahipleri elinde olduğu imkanlar ile ikramda bulunur, mısır patlatır, buğday kavurarak ikram ederlerdi. Çoğu ailede çay içmek dahi lüks idi ve çay ikram etmek büyük incelikti. Kahve içmek ise zaten pek rastlanmazdı. Kendi bahçelerimizde yetişen ürünleri tükettiğimiz için muz ananas gibi meyveleri pek bilmezdik. Perşembe günleri Polatlı'da pazar olurdu köyden. Polatlı'ya gidecek olan aile büyüklerine komşular sipariş verirlerdi, evinin temel ihtiyaçlarını bu şekilde temin ederlerdi. Her hafta pazara gitmek çok zordu çünkü köyde otomobil yok idi, traktör ile Polatlı'ya gidilirdi, ya da köy kenarından geçen Konya yoluna çıkılarak otostop yapılarak Polatlı'ya gidilirdi. Sonraki yıllarda perşembe günleri köye dolmuş çalışmaya başladı. Çarşamba günleri de Polatlı da hayvan pazarı kurulurdu. Bütün köylüler inek, koyun ve keçilerini bu pazara götürürler ve satmaya çalışırlardı. Pazara götürmek o kadar da kolay olmazdı hayvanları, bir iki gün önce den köyden yola çıkarılıp güde güde götürülürdü hayvanlar pazara. Sonraki yıllarda Traktör römorklarında ve kamyon kasalarında götürülmeye başlandı.

Evlerde televizyon yok denecek kadar azdı, radyo dahi belli başlı kişiler de var idi. O zamanlar akşam oturmalarında özenle radyo haberleri dinlenir, istek türkü programları büyük heyecanla beklenirdi. Evinde televizyonu olan ailelerin akşam misafirleri hiç eksik olmazdı. Köyün her tarafından davetsiz ve çekinmeden insanlar birbirine misafirlğe giderlerdi. Cumartesi akşamları televizyonda Türk filmi olurdu. Bu

akşamlarda televizyonu olan ailelerin evleri sinema gibi olurdu, birçok aile aynı anda bu eve misafir olur ve büyük heyecanla Türk filmi izlenirdi. Geçen yıllar içerisinde her aile siyah beyaz televizyona, sonrasında renkli televizyona kavuştu. Maddi imkanlar iyileştikçe yavaş yavaş elektrikli ev eşyaları evlerde yerini almaya başladı. 90 yılına kadar köylerde telefon yok idi, zaten şehir merkezinde de telefonu olan aileler sınırlıydı. Telefon almak istediğiniz zaman şehirde PTT ye kayıt yaptırıp aylarca sıra beklenir idi. Şehir merkezinde jetonlu telefon sayısı bile çok azdı. Eski telefon santralleri yenilendiği zamanlarda, bu santraller köylere monte edildi ve her köyün muhtarlığına bir telefon tahsis edildi. Köyde birinin telefonu geldiği zaman muhtarlıkta ki telefon çalar, tabii açan olursa karşı tarafın istediği aile kimse ona haber gönderilir ve bir iki saat sonra karşı taraf tekrar arayarak konuşmasını gerçekleştirdi. Köy dışına çalışmaya, okumaya veya askere gidenler doksanlı yıllar öncesinde mektup ile haberleşti. Bir aileye mektup geldiği zaman bunu komşuları ve bütün köylüleri duyardı. İyi ya da kötü haber köy içerisinde çabuk yayılırdı. Takip eden yıllarda köyde her eve telefon verilmeye başlandı. İsteyen aileler evlerine telefon aldılar ve gelişen teknolojiyle yavaş yavaş tanışmaya başladılar. Şu günlerde cep telefonunun da çıkmasıyla her evde İnternet ve cep telefonu mevcuttur.

1980'li yıllardan sonra yavaş yavaş maddi imkanları iyileşen köylüler çocuklarını ilkokul sonrası eğitim için şehre göndermeye başlamışlar. Polatlı'da erkek öğrenci yurdunda kalarak birçok köylümüzün çocukları ortaokula başlamışlar, tabii bu öğrencilerin tamamı erkek çocuklardan oluşmaktaymış. O yıllarda aileler kız çocuklarının okutulmasına sıcak bakmamaktaymışlar, zaten imkanları da olmadığı için ilkokul sonrası kız çocuklarını okutmazlardı, hatta o yıllarda erkek çocuklarında tamamına yakını eğitimi ilkokul ile sonlandırmaktaymış. İşçiliğin yaygın olduğu ve şart olduğu köylerde çocuklar çalışıp eve katkıda bulunmaları, işleri halletmeleri için küçük yaşlarda eğitimi bırakıp çalışma hayatına başlamaktaymış. Ülkenin genel hali de kırsal kesimde bu şekildeymiş. İlerleyen yıllarda maddi durumu iyileşen aileler çocuklarını Polatlı'ya veya başka şehirlere göndererek ilkokul sonrası eğitimlerine devam ettirmişler benim ailemde abimi lise eğitimi aldırılmış sonrası benim de okuyabilmem için kendi imkanlarını zorlayarak orta okula başlamamı sağlamış. Zor şartlar altında da olsa ben de ortaokul ve liseyi tamamlayıp köyümüzden askeri okulu kazanan ve sonunda deniz astsubayı olarak göreve başlayan ilk kişiydim. Sonraki yıllarda bu sayı bizim de yaptığımız öncülük ile gittikçe çoğalmış ve birçok evladımız kamu kurumlarında ve askeri kurumlarda görev almaya başlamışlar.

Karahamzalı hakkında anlatılacak gerçek hikaye çok fazladır şüphesiz. Bugüne kadar bu yaşananlar kaleme alınmamıştır, hani bir söz vardır söz uçar yazı kalır diye buradan yola çıkarak, Babamdan dinlediğim bir gerçeği anlatmak istiyorum. Köyümüzün şu anki mezarlığının nasıl kurulduğunu yazmak istiyorum. Köyümüzün ilk sakinlerinin yerleştiği tarihte mezarlık, doktorun bahçesi veya çiftlik diye tabir edilen bölgede imiş halen orada mezarlık atıl olarak mevcuttur. Birçok mezar taşı dikili ve ayakta olsa da kaybolan, taşı yıkılan mezarlar da vardır. Zeminle bütünleşmiş yok olmuş mezarlar mevcuttur. Hatta köye ilk gelenlerden vefat edip buraya defnedilenler olmuştur. Dığraklı yörüklerden Bayram Uğurlu amca, köyümüzün Çolak Mehmet diye bildiği rahmetli Mehmet Uğurlu'nun babası, Enver, Bayram, Osman Uğurlu'nun dedesi. Babam ile konuşurlarken eski mezarlık ters yerde ve bahçeler içinde kalacak yeni bir mezarlık yeri belirleyelim köyümüzde diye yola çıkarak bu konuda ilk

teşebbüste bulunmuşlar, köyün diğer sakinleri de eski mezarlığın yerini uygun bulmamaktaymışlar. Köyün o anki ileri gelenleri ile de görüşülüp şu anki mezarlığın olduğu bölgeyi uygun görmüşler yeni mezarlık burası olsun diye kararlaştırmışlar. Rahmetli bayram amca yeni mezarlık sınırları çevrilip belirlendikten sonra babama şöyle vasiyette bulunmuş, İsa eğer ben senden önce ölürsem benim mezarımı buraya, yeni mezarlığa kaz ve defnet demiş, oğullarına da çolak Mehmet ve Yastıkçı' ya da böyle söylemiş. Bu konuşmalarından kısa süre, aylar geçtikten sonra Bayram amca vefat etmiş ve babam bayram amcanın vefatını öğrenince yeni mezarlıkta bayram amcanın mezarı olarak ilk mezarı arkadaşlarıyla kazmışlar ve onu vasiyeti üzerine oraya defnetmişler. Sanki Bayram amcaya malum olmuş.

O günlerde köyün karşısından geçen Konya yolunun çiftlik tarafındaki yokuşta bir kamyon kazası olmuş, sevinç köyünden gelen, üzeri zahire yüklü kamyon yokuş aşağı inerken devrilmiş. O anda kamyonun üstünde olan 8 ya da 10 yaşlarındaki kız çocuğu da kamyonun devrilmesi sonucu altında kalıp vefat etmiş. Kamyonda bulunup sağ kurtulan dedesi torunum burada vefat etti demek ki toprağı burasıymış diyerek köylünün de iznini alıp köyün yeni mezarlığına torununu defnetmiş. Bayram amcadan sonra yeni mezarlığa defnedilen ikinci kişi ise misafir bir mevta olmuş. Dede torununu köyümüzün yeni mezarlığına defnediyor, Sevinç köyüne götürmüyor. İlerleyen yıllarda köylü halkı imece üsülü mezarlığın çevresine taş duvar örüyor, ağaçlandırıyor, su getiriyorlar. Köyümüzün karşı tarafında tepenin eteğinde bulunan mezarlık bütün evlerden rahatlıkla görülebilmektedir. Köy halkı günün her saati mezarlığı görüp mevtalara dua okunmaktadır diye düşünüyorum. Hani bir söz vardır "Dost istersen Allah yeter, yaran istersen Kur'an yeter, mal istersen kâinat yeter, düşman istersen nefis yeter, nasihat istersen de ölüm yeter" diye köy halkı inançlı ve muhafazakar insanlar bulduğundan mezarlığı hep müşahede ederler

ler, ölüm akıllarına gelip dünya hırs ve sevgisinden kendilerini alıkoyup ahiretlerini düşünmektedir ve ona göre dünya hayatlarını şekillendirmektedir ler inşallah.

2022 yılındayız ve köyümüz yine kalabalık nüfusu, milliyetçi ve muhafazakar insanları ile çevre köylerde ve Polatlı'da bu şekilde tanınmakta ve bilinmektedirler. Ekonomik durumu gayet gelişmiş köy halkı artık çevre köylere işçi olarak gitmek yerine kendi işlerini kurmuşlardır. Birçoğu Polatlı'ya taşınmış ama köyüyle irtibatını koparmamıştır. İmkanların gelişmesiyle çocuklarını okutmuşlar, meslek sahibi yapmışlar, cehaletin pençesinden kurtarmışlardır. Köydeki bağ bahçelerini satmamış olan kişiler Polatlı veya farklı şehirlerde otursalar da, yazın yine köye evlerine gelmekte bahçelerini ekmekte şehrin sıcağından ve bunaltıcı havasından bu şekilde kurtularak rahatlamak da hem de köyüne ve bağına bahçesine sahip çıkmaktadırlar.

60 yıllık bilinen yakın geçmişe sahip Karahamzalı köyü veya mahallesinin hikayesi ve hatıraları yazmakla bitmez ama kısaca anlatmak istedim duyduklarımı ve bildiklerimi. İnşallah bu hatıraları ayrıntılarıyla yazan birileri de olur diye temenni ederek noktayı koymak istiyorum.

28/03/2022 Ankara

Mehmet Ali TOPÇU